

Pierre Peters 40 jaar op 't lab

Een *terugblik* (NLJ 04-1995)

Pierre Peters

Mijn verhaal begint zo'n vijf jaar na de oorlog, toen er van de welvaart die wij nu kennen, nog weinig te bespeuren viel. Het herstel na de oorlog was echter al een eind gevorderd en men had vertrouwen in wat er komen ging. Vroeger werd 'een vak leren' beschouwd als een soort garantie voor de toekomst; je kon dan immers altijd de kost verdienen. In die tijd was daar wel wat voor te zeggen, omdat je ook direct na de lagere school in de fabriek terecht kon komen, met heel wat slechter werk dan men zich nu kan voorstellen!

Kort na de oorlog woonde mijn familie – vader, moeder en vijf zonen - in Mierlo. Omdat ik op tienjarige leeftijd reeds met lampjes en batterijen speelde, werd in overleg met het hoofd van de lagere school besloten mij naar de Philips Bedrijfsschool (Jongens Nijverheids Opleiding: JNO) te sturen, waar ik het vak elektricien zou leren. De JNO had destijds de beste naam in het beroepsonderwijs, o.a. omdat de opleiding vier jaar duurde (tegen twee jaar voor de ambachtsscholen) en natuurlijk ook vanwege de binding met Philips, want alle geslaagde JNO-ers werden aangenomen door het bedrijf. Daar stond tegenover dat de selectie streng was. Het aantal uitverkorenen (zo voelde men dat echt!) lag in de buurt van de tien procent van het totale aantal kandidaten, die allen uit Eindhoven en wijde omgeving afkomstig waren. Aanvankelijk mochten JNO-ers ook met de Philips-bus meerijden, zodat de afstand geen probleem was.

Praktijkleraar Van Oorschoot vond echter dat het vak van instrumentmaker beter bij mijn talenten paste en zodoende werd het dat laatste. Voor de tweede keer voelde ik mij uitverkoren, want instrumentmaker klonk in die tijd nu eenmaal beter dan elektricien! Ik werd toevertrouwd aan de goede zorgen van Simon Vriend, die sommigen van ons nog wel zullen kennen. De derde en vierde klassen van de JNO kregen praktijklessen in het bedrijf, o.a. op het Nat.Lab., en dat was voor mij de eerste kennismaking met het grote Philips-concern.

Met het diploma 'Instrumentmaker' op zak volgde een (formele) sollicitatie in de Willemstraat en werd ik geplaatst in de Centrale Werkplaats (CW) van het Nat.Lab. Dat betekende voor de derde keer tot de uitverkorenen behoren, want het Nat.Lab. werd gezien als een geheimzinnig bolwerk, waar je niet zomaar naar binnen kon, maar waar alles beter was dan bij de andere bedrijfsonderdelen van Philips! De CW was in die tijd gehuisvest in het voormalige gebouw SLL aan de Kastanjelaan, waar vrijwel alle werkzaamheden in dezelfde ruimte werden uitgevoerd. De plaatbankwerkers, die vaak veel lawaai maakten, vormden de scheiding tussen de bankwerkers/instrumentmakers en de elektronicamonteurs. De helft van de ruimte werd ingenomen door draai- en freesbanken, boormachines en dergelijke. De hiërarchie was zichtbaar: de afdelingschefs droegen een witte jas, de bazen een gele en de vaklieden een blauwe. Men onderscheidde in die tijd ook twee categorieën medewerkers: handarbeiders aan de ene kant en beambten en hogere beambten aan de andere kant en daarbij hoorde weekloon, respectievelijk maandsalaris.

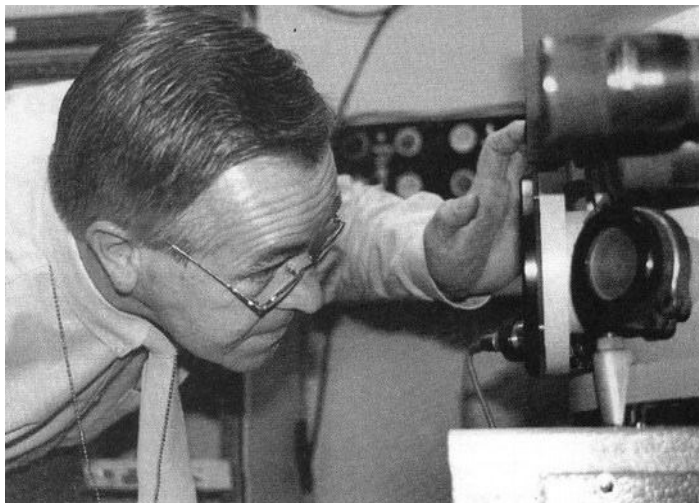
Microgolf-(meet)apparatuur vervaardigen, op basis van golfpijp, was in die dagen een taak voor instrumentmakers. Men kende toen nog het mentorsysteem, waarbij een volslagen vakman het vak leerde aan een beginnening. Piet Croymans, die onlangs met pensioen gegaan is, heeft mij het vak geleerd. De tweede fase in mijn carrière – inmiddels in het bezit van de diploma's Radiomonteur en Radiotechnicus (dus toch!)- trad in toen mijn opdrachtgever van dat moment, Frans de Ronde, een nieuwe assistent zocht. Ik verhuisde van SLL naar SAQ; van Diensten naar Research. Van mijn baas moest ik mee naar de deftige koffiekamer van SAQ om te lunchen. De bedoeling daarvan was om andere Nat.Lab.-medewerkers te leren kennen; vooral om wat zij deden of wisten, want dat kon voor het werk van pas komen. Er werd nog een diploma behaald: Hoger Radiotechnicus, maar het onderzoek aan microgolf-meetsystemen werd in Eindhoven beëindigd en ik – inmiddels gehuwd en vader van twee zonen - moest op zoek naar ander werk.

1961-1980

De Personeelsdienst wist van een vacature in de Proefruimte (tegenwoordig is dat de dienst DTS). Daar was een baas doorgestroomd en na een eenvoudige test in de Willemstraat ging de derde fase van mijn carrière in. Ik werd baas onder wijlen Joop van Esdonk. Het werk dat in deze dienst gedaan werd, was erg verschillend van het werk in de CW. In de Proefruimte draaide alles om glas en keramiek. Dat zag je in de CW nu juist nooit: daar werd vooral metaal bewerkt. Van glas werden de beeldbuizen, de camerabuizen ('plumbicons') en alle mogelijke manometer- en proefbuizen gemaakt. Keramiek werd gebruikt voor TV-projectie- en beeldversterkerbuizen. Alle genoemde componenten werden uiteraard van een kathode voorzien en vacuüm gepompt, wat een gevarieerd werkpakket opleverde.

1980-1995

Tot opluchting van velen, niet in het minst van mijzelf, werden de meeste bazenfuncties afgeschaft: de medewerkers kregen meer eigen verantwoordelijkheid. Dat betekende het begin van de vierde (en waarschijnlijk laatste) fase in mijn carrière: ik werd 'technoloog'. Op dat moment werkte Arthur Hoeberechts (met Gerard van Gorkom) aan halfgeleiderkathodes (pn-emitters) voor toepassing in beeldbuizen en er was iemand nodig om de inbouw, met alles wat daarbij hoorde, ter hand te nemen.

Door stages in WD (groep Druyvesteyn) en WAG (groep Van Santen) leerde ik de keukengeheimen van de emitterfabricage kennen en daar heb ik bij DTS tot en met het Apollo-project profijt van gehad. Nog een project verder (Vulcanus) hield ik het buizenvak voor gezien en wilde ik via de VROM langdurig op vakantie, doch dat ging niet door. En dat betekende voor de eerste keer na veertig jaar: pech! Gelukkig was er bij DTS werk genoeg voorhanden. Het plasma-etsen van driedimensionale structuren dat ik nu doe, biedt voldoende uitdaging om het werken interessant te houden.

Naschrift

De met name genoemde personen in dit levens- verhaal zijn bewust naar voren gebracht omdat vooral zij een grote bijdrage hebben geleverd aan hetgeen ik thans bereikt heb. Zonder anderen tekort te willen doen, ben ik die personen daarvoor nog steeds zeer erkentelijk!